

İNATÇI ÇOCUKLARA NASIL DAVRANILMALIDIR

Çocuklar hep bir şeyler ister, anne-babalar ise kimi zaman onlara ya izin vermez ya da kendi istediklerini yaptıрма konusunda ısrar ederler. Oysa çocuklarda görülen inatçılık çoğu zaman doğal bir davranış ve gelişimsel bir özelliktir.

Küçük Merve, annesine bağırarak itiraz ediyordu. “Hayır anne! Ben bunu giymeyeceğim. Fırfırlı elbisemi giymek istiyorum.” Buna karşın, annesi, kendi seçtiği kıyafeti giymesi konusunda ısrar ediyordu: “Kızım, bu kıyafetin daha güzel. Hem fırfırlı kıyafetini daha yeni giymiştin, daha sonra yine giyersin.” Annesinin ısrarı karşısında Merve diretiyor ve ağlamaya başlıyordu.

Birçok ailede yaşanan örneklerden biri sadece bu. Çocuklar hep bir şeyler ister, anne-babalar ise kimi zaman onlara ya izin vermezler ya da kendi istediklerini yapmaları konusunda ısrar ederler. Çocuğun inatlaşmasına karşı bir inatlaşma ile cevap verirler ve bir şekilde onları yenmeye çalışırlar. Genellikle de bu süreç bir krize dönüşür ve sonunda taraflardan biri kazanır, diğeri kaybeder.

Çocukların inatçılık yapması doğal mıdır?

Çocuklarda görülen inatçılık çoğu zaman doğal bir davranıştır. Hayatın iki döneminde inatçılık gelişimsel bir özellik olarak karşımıza çıkar: Okul öncesi dönem ve ergenlik dönemi. Çocukların inatlaşması bir anlamda kişilik gelişiminin itici gücüdür. İnatlaşan çocuğun çevresine verdiği mesaj, “Ben senden ayrı biriyim, özgürüm, kendi isteklerimi yapabilirim” şeklindedir. Bir anlamda çocuk inatlaşarak, çevresindeki insanlardan kendini ayırıştırır ve kişilik sınırlarını çizer. Diyebiliriz ki, gelişimsel sınırlar içerisinde inatlaşan çocuklar, gelecekte kendi ayakları üzerinde duran, kendine yetebilen ve başkalarının güdümünde davranmayıp kendi kararlarını verebilen yetişkinler olurlar.

Ancak, yaş düzeyinden beklenenin çok üstünde inatlaşan ve hiçbir şekilde ikna edilemeyen, bütün isteklerini inatlaşarak ifade eden çocuklar için ayrıca gözlemler yapılması gerektiğini de söyleyebiliriz.

Çocukların inatçılığı nasıl yönetilebilir?

Peki çocuklardaki inatçılık, onları örselemeden nasıl yönetilebilir? Anne-babalar için en kritik sorulardan biri budur. Bunun için birkaç önerimiz var:

İnatlaşmayı tetikleyecek davranışlarda bulunmayın

Yaş dönemi özellikleri dikkate alınarak, çocuklardan sürekli bir şeyler yapmasını istememek gerekir. Anne-babalar, sık sık çocuktan yaptığı faaliyeti göstermesini, şarkı söylemesini, yaşadığı bir olayı anlatmasını isterler. Bu elbette doğaldır. Ancak, bu tür isteklerini dile getirirken ısrarcı olup zorlamak inatlaşma sonucunu doğurabilir. Bu tür istekleri dile getirdikten sonra çocuk istemiyorsa zorlamamak gerekir.

İsteğini uzatmadan yerine getirin

Birçok anne-baba, çocuğun uygun olmayan isteklerine önce hayır derler; ancak çocuk ısrar edince bir süre sonra evet derler. Bu tutarsız yaklaşım, çocuğun bir sonraki isteğinde inatlaşmasını daha da abartmasına yol açar. O nedenle, eğer eninde sonunda evet denecekse, en baştan çocuğun isteğini yerine getirmek daha doğrudur. Böylece inatçılık davranışı pekiştirilmemiş olur.

Emir vererek konuşmayın

Çocuklara hitap ederken mümkün olduğunca “getir, yap, göster, yaz” gibi emir ifadelerini kullanmamak gerekir. Emir ifadeleri, hangi yaşta olursak olalım, egomuza atılmış yumruk gibidir. Rahatsız edicidir ve olumsuz duyguları harekete geçirir. Bunun yerine “getirir misin, yapar mısın, gösterir misin, yazmak ister misin” gibi ifadeler daha etkili sonuçlar verir.

“Hayır!” sözcüğünü kullanmadan hayır deyin

Çocuklarla iletişim kurarken, “Hayır!” sözcüğünü kullanmadan hayır demeyi öğrenmek gerekir. Çocuk dışarıya çıkmak istediğinde, “Hayır! Şimdi dışarıya çıkamazsın” demek yerine, “İstersen şimdi dışarıya çıkmak yerine odadaki oyuncaklarla oynayabilirsin” demek daha etkili bir konuşma biçimidir.